

**KOMUNITNÝ PLÁN OBCE HRUBÝ ŠÚR
NA ROKY 2016- 2018**

Úvod

1. Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb

- 1.1. Právny rámec poskytovania sociálnych služieb
- 1.2. Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov
- 1.3. Analýza sociologických a demografických údajov
 - 1.3.1 Obyvateľstvo
 - 1.3.2 Školstvo
 - 1.3.3 Zdravotníctvo
 - 1.3.4 Služby
 - 1.3.5 Nezamestnanosť
 - 1.3.6 Sociálne znevýhodnené skupiny
- 1.4. Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb
- 1.5. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb
- 1.6. SWOT analýza v sociálnej oblasti

2. Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb

- 2.1. Rozvoj ambulantných a pobytových sociálnych služieb
- 2.2. Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb
- 2.3. Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Záver

Prílohy

Použitá literatúra

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb – MPSVR SR (2009)
- Komunitné plánovanie sociálnych služieb – Mini príručka
PhDr. Helena Woleková, PhD., Mgr. Marcela Mezainová
- PHSR obce Hrubý Šúr 2015 - 2022
- Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších právnych predpisov
- www.statistics.sk

Úvod

Vývoj spoločnosti zavádza do praxe nové pojmy, nové technológie, nové prístupy. Celá spoločnosť prechádza vývojovým procesom, ktorý si vyžaduje pulz doby. V tejto súvislosti sa do praxe zavádza aj pojem „komunitné plánovanie“, hoci jeho obsah rozhodne nie je novinkou.

Zmyslom komunitného plánovania najmä v obciach je aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb spoločným, koordinovaným postupom. Výsledkom komunitného plánovania by mala byť odpoveď na otázky typu:

- Aké sociálne služby treba vytvoriť?
- Aké sociálne skupiny potrebujú zvýšenú starostlivosť?
- Aké má obec ľudské, materiálne a finančné zdroje na poskytovanie sociálnych služieb?

Cieľom komunitného plánovania je najmä posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín. Komunitný plán obce sa vypracúva v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb s ohľadom na miestne špecifiká a potreby.

1. Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb

1.1. Právny rámec poskytovania sociálnych služieb

–V roku 2008 pristúpilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR k zásadnej zmene pri poskytovaní sociálnych služieb v Slovenskej republike. Prijatím zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2009 sa stanovili nové postupy a formy poskytovania sociálnych služieb. V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnych služieb tzv. štandardy kvality.

Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do 5 skupín v závislosti od povahy nepriaznivej sociálnej situácie alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené:

1. sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb (nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, nízkoprahové denné centrum, zariadenie núdzového bývania),
2. sociálne služby na podporu rodiny s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu),
3. sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár, opatrovateľská služba, prepravná služba, sprievodcovská a predčítateľská služba, tlmočnícka služba, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok),

4. sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií),
5. podporné služby (odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, denné centrum, integračné centrum, jedáleň, práčovňa, stredisko osobnej hygieny)

Štát priamo v § 80, odsek 2 zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách ukladá obci vypracovanie a schválenie komunitného plánu sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadní miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných na území obce a určí personálne, finančné, prevádzkové a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

MPSVR SR v júni 2009 vydalo Národné priority rozvoja sociálnych služieb ako záväzný dokument, vypracovaný v súlade so zákonom slúžiaci ako nástroj štátnej politiky rozvoja sociálnych služieb a taktiež systémovým vyjadrením záujmov, úloh a podporných opatrení vlády SR v tejto oblasti. Národné priority rozvoja sociálnych služieb sú odzrkadlením reálnej situácie poskytovania sociálnych služieb v SR (najmä ich nedostupnosť, nedostatočné materiálne technické zabezpečenie, personálne podmienky poskytovania sociálnych služieb) a vychádzajú z potrieb identifikovaných v rámci SR a zároveň z priorít Európskeho spoločenstva (dostupnosť, prístupnosť sociálnych služieb, ich finančná udržateľnosť).

Jedným z prierezových princípov národných priorít je deinštitucionalizácia sociálnych služieb a postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb a prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu) a podpora poskytovania terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom.

Rozvoj sociálnych služieb je jedným z predpokladov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, a preto je nevyhnutné, aby obec zohľadňovala rozvoj sociálnych služieb v súlade so stanovenými národnými prioritami.

1.2. Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov

Kompetencie obcí v sociálnej oblasti sú rozsiahle a dotýkajú sa všetkých oblastí sociálneho zabezpečenia. Obec má nezastupiteľné miesto pri zabezpečovaní úloh spojených s riešením hmotnej aj sociálnej núdze občanov, sociálnej pomoci, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a najmä v oblasti sociálnych služieb.

Zákon o sociálnych službách č. 448/2008 Z. z. a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov dáva obci tieto hlavné kompetencie a úlohy:

Podľa § 80 zákona 448/2008 Z. z.

– Pôsobnosť obce-

Obec

a, vypracúva, schvaľuje Komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode

b, utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja

c, je správnym orgánom v konaniach o

1, odkázanosti na sociálnu službu

- v zariadení pre seniorov

- v zariadení opatrovateľskej služby

- v dennom stacionári

- v odkázanosti na opatrovateľskú službu
- v odkázanosti na prepravnú službu
- a ďalšie

d, vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu

e, poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie

1. sociálnej služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb v nocľahárni, v nízkoprahovom dennom centre
2. sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu, v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári
3. opatrovateľskej služby
4. prepravnej služby
5. odľahčovacej služby

f, poskytuje základné sociálne poradenstvo

g, môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12

h, uzatvára zmluvu

1. o poskytovaní sociálnej služby
2. o poskytnutí finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby
3. o uhradení ekonomicky oprávnených nákladov podľa § 71 ods. 6 s inou obcou alebo iným poskytovateľom sociálnej služby, ktorého zriadila iná obec, alebo vyšší územný celok a ďalšie

V ustanoveniach §§ 82 a 83 upravuje zákon o sociálnych službách úlohy obce v komunitnom rozvoji a komunitnom plánovaní:

§ 82

Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia

Obec za účelom predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situáciách a riešenia miestnych problémov utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, a na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu.

- Komunitná práca je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.

- Komunitná rehabilitácia je koordinácia činnosti subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia sociálnych služieb, zdravotnej starostlivosti....

Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti. Za účelom vykonávania komunitnej rehabilitácie sa môžu zriaďovať komunitné centrá.

§ 83

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb

1. Obec podľa § 83 písm. a, vypracúva komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifická potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode.
2. Komunitný plán sociálnych služieb obsahuje najmä:
 - analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode obce
 - analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby
 - analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode obce
 - určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb
 - časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb
 - spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb

Cieľom komunitného plánovania sociálnych služieb je:

- a. posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov obce
- b. predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín
- c. opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji .

1.3. Analýza sociologických a demografických údajov

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov. Základným riadiacim dokumentom, ktorý usmerňuje všetky plánované rozvojové aktivity obce je PHSR obce.

PHSR obce Hrubý Šúr deklaruje rozšírenú víziu obce takto:

„ Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je rozvojovým dokumentom vypracovaným pre obdobie rokov 2015 – 2022, ktorého cieľom je dosiahnutie trvalo udržateľného hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce s dôrazom na využitie miestnych zdrojov, pri súčasnom rešpektovaní limitů a zachovaní rovnováhy v jednotlivých zložkách života a životného prostredia. Úspešná implementácia PHSR môže v obci Hrubý Šúr napomôcť k zlepšeniu vybavenosti obce základnou infraštruktúrou, povzbudeniu podnikateľskej aktivity, rozvoju vidieckej turistiky, efektívnemu zvýšeniu využitia miestnych daností, aktivizácii miestneho obyvateľstva, oživeniu kultúrneho, športového a spoločenského života v obci, zlepšeniu sociálnej klímy a životného prostredia. Následne na to môže realizácia opatrení stanovených PHSR generovať príjmy a tým zvýšiť celkovú životnú úroveň obyvateľstva a zároveň postaviť pevné základy zodpovednej miestne samosprávnosti. .“

Poloha obce :

Obec Hrubý Šúr sa rozprestiera na nízkom priečnom vale Malého Dunaja v nadmorskej výške 126 m medzi Čiernou vodou a Malým Dunajom, na štátnej ceste druhej triedy Senec – Šamorín a na rozhraní okresov Galanta, Senec a Dunajská Streda. Obec sa nachádza v okrajovej juhovýchodnej časti Bratislavského kraja a v okrajovej južnej časti okresu Senec.

Katastrálne územie obce Hrubý Šúr je vymedzené katastrálnymi hranicami zo severu Kráľová pri Senci, zo severovýchodu Kostolná pri Dunaji, z juhovýchodu Hurbanova Ves, z juhu Janíky (Horné a Dolné – Trnavský kraj, okres Dunajská Streda) a z východu Tureň.

Z hľadiska územno–správneho členenia patrí obec do okresu Senec a do Bratislavského samosprávneho kraja.

Z histórie obce :

Archeologické nálezy v katastri a okolitých lokalitách dokazujú prítomnosť človeka už od mladšej doby kamennej. Priamy doklad o osídlení katastra obce pochádza zo 7. storočia. Pri hľbokej orbe v lokalite Csandal boli roku 1952 objavené ľudské kosti a rôzne dobové zbrane. Ďalšou lokalitou je Kerekto, kde sa našlo pohrebisko z 8.–11. storočia. Prvé písomné pamiatky, v ktorých je zmienka aj o obci, pochádzajú z 13. storočia a sú uložené v štátnych archívoch. Najstaršia písomná pamiatka pochádza z roku 1245, v ktorej sa obec – osada spomína ako SWR. V listine z 15. marca 1256 sa uvádza, že vlastníkom chotára a osady je magister Bolch de Súr.¹

Názov obce Hegysúr – terajší Hrubý Šúr – sa prvýkrát objavuje na listine z roku 1524 z čias panovania kráľa Ľudovíta II. Obec bola v tomto období poddanskou dedinou zaoberajúcou sa poľnohospodárstvom a chovom domácich zvierat. Od 18. storočia obec spravovali richtári a tzv. prisediaci. Podľa písomných záznamov prvým obecným richtárom bol Ján Takács, neskôr Ján Berka.²

Obec leží v blízkosti Malého Dunaja, ktorého rameno pretekalo priamo pod obcou. V dávnej minulosti pracovali na tomto ramene tri malé vodné mlyny, preto sa táto časť obce nazývala Molnárházak – mlynské domy. Okolo roku 1860 mlyny zanikli pre nízky a nestály prítok vody z Malého Dunaja, lebo mohli pracovať iba občas a to nevyhovovalo ani okolitým, ani vlastným obyvateľom. Starší obyvatelia túto časť obce ešte aj v súčasnosti nazývajú Molnárházak - mlynské domy. V roku 1891 vypukol v obci veľký požiar, ktorý pohltil jej značnú časť. Po požiari si gazdovia založili Obecný dobrovoľný požiarny zbor pod vedením Titusa Andrásyho a v roku 1894 zakúpili v Soproni koňmi ťahanú požiarnu striekačku. Táto sa zachovala až do dnešných dní, je v dobrom technickom stave a slúži ako historická pamiatka. Po ukončení prvej svetovej vojny a rozpade Rakúsko–uhorskej monarchie bola roku 1918 vyhlásená prvá Československá republika, ku ktorej bola pripojená aj obec Hrubý Šúr. Od roku 1938 až do skončenia 2. svetovej vojny patrila obec k Maďarsku. Po roku 1945 znova k Československu a od 1.1.1993 patrí k samostatnej Slovenskej republike. V roku 1926 občan obce Máté Katona kúpil nový, väčší zvon, ktorý potom daroval miestnej kaplnke. Od tej doby slúži tento zvon občanom.³

1.3.1. Obyvateľstvo

V obci podľa posledných údajov , t.j. k 31.12.2015 býva 880 obyvateľov.

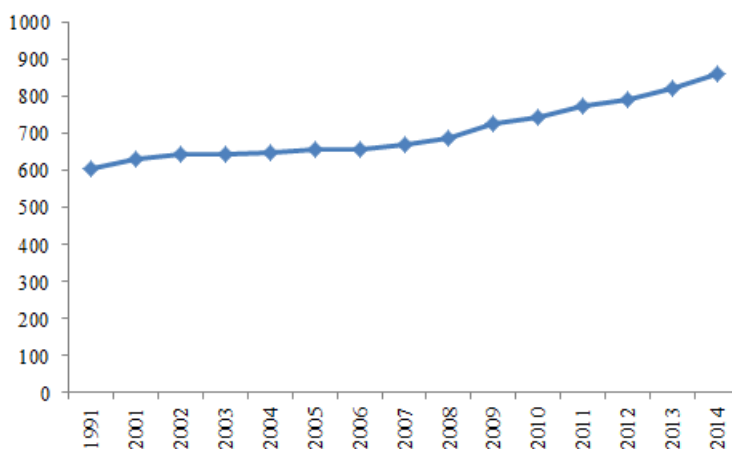
Obec Hrubý Šúr sa počtom obyvateľov zaraďuje k stredne veľkým obciam Slovenska. Z vývoja počtu obyvateľov zaznamenaného od roku 1991 až po súčasnosť (obrázok 13)

¹Kolektív autorov: Hrubý Šúr – história a súčasnosť. Dostupné: <http://www.hrubby-sur.sk/repository/download/surs%201.pdf>

²Tamtiež

³ Tamtiež

vidieť, že počet obyvateľov mal rastúci trend. V roku 2014 v porovnaní s rokom 1991 narástol počet obyvateľov o 41,7%. K 31.12.2014 mala obec 860 trvalo bývajúcich obyvateľov.

Obrázok 13 Vývoj počtu obyvateľov v obci v rokoch 1991 – 2014

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z www.statistics.sk

Na základe analýzy pohlavnej štruktúry obyvateľov je možné konštatovať, že v období rokov 1991 – 2014 prevládal počet žien nad počtom mužov. To potvrdzuje aj index maskulinity, ktorý v roku 2014 dosiahol hodnotu 99, čo znamená, že na 100 žien pripadlo 99 mužov a index femininity v roku 2014 dosiahol hodnotu 100 čo znamená, že na 100 mužov pripadalo 100 žien.

Z hľadiska národnostnej štruktúry v obci dlhodobo výrazne dominujú obyvatelia maďarskej národnosti, aj keď v porovnaní sledovaných rokov dochádza k poklesu podielu tejto národnosti v obci. Pokles v roku 2011 v porovnaní s rokom 1991 predstavoval 26,76%. Viac ako 35% tvorí podiel obyvateľov so slovenskou národnosťou. V období rokov 1991 – 2011 sa podiel obyvateľov so slovenskou národnosťou každoročne zvyšoval, nárast v roku 2011 v porovnaní s rokom 1991 predstavoval viac ako 2-násobok. Zastúpenie ostatných národnostných menšín nedosiahlo ani 1%.

Významným ukazovateľom hodnotenia obyvateľstva v obci patrí veková štruktúra. Na základe vekovej štruktúry je možné rozdeliť obyvateľov na tri základné vekové skupiny: obyvateľov v predproduktívnom veku (deti od 0-14 rokov veku), obyvatelia v produktívnom veku (muži od 15 do 59 rokov veku a ženy od 15 do 54 rokov veku) a obyvatelia v poproduktívnom veku (muži nad 60 rokov veku a ženy nad 55 rokov veku). Z hľadiska posúdenia vekovej štruktúry je pre rozvoj obce nutné poznať podiel zastúpenia jednotlivých vekových kategórií na celkovej populácii v obci, nakoľko každá skupina obyvateľov má svoje špecifické potreby a nároky.

Na základe výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 je vo vekovej štruktúre obce Hrubý Šúr 16,93 % podiel obyvateľov v predproduktívnom veku, 70,80 % podiel v produktívnom veku a 12,27 % v poproduktívnom veku.

1.3.2. Školstvo

V Hrubom Šúri sa nachádzajú tieto vzdelávacie zariadenia:

Materská škola s vyučovacím jazykom maďarským dvojtriedna (kapacita 35 detí, stav 35 detí)

Základná škola s vyučovacím jazykom slovenským – I. stupeň (stav 15 detí)

Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským – I. stupeň (stav 10 detí)

V oboch základných školách je školský klub. Školská vybavenosť kapacitne vyhovuje súčasným nárokom.

Druhý stupeň ZŠ navštevujú žiaci v základných školách v Senci. Stredné školy

(všeobecnovzdelávacie, odborné, učňovské) sú dobre dostupné v Senci a V Bratislave.

1.3.3. Zdravotníctvo

V obci sa nenachádza žiadne zariadenie zdravotnej starostlivosti. Pre potreby obyvateľov slúžia zdravotné a lekárenské služby v Kráľovej pri Senci a v Senci. Vyššia zdravotná starostlivosť sa poskytuje v Bratislave.

1.3.4. Služby

V obci je zastúpenie najmä drobných živnostníkov. Všetky podnikateľské subjekty pôsobia na komerčnej báze a v poľnohospodárstve. Niektorí podnikatelia majú len sídlo v obci a svoju podnikateľskú aktivitu vykonávajú mimo obce.

1.3.5. Nezamestnanosť

Z celkového počtu 608 ekonomicky aktívnych obyvateľov odchádza za prácou mimo obce 549, t.j. 78%. Cieľovými miestami odchádzky je hlavne Bratislava a v menšej miere Senec.

Vďaka dostatočnej ponuky pracovných príležitostí v Bratislave je miera nezamestnanosti minimálna a ďalej sa znižuje. V poslednom období sa miera nezamestnanosti pohybuje okolo 7% a približuje sa k hranici prirodzenej nezamestnanosti

1.3.6. Sociálne znevýhodnené skupiny

Cieľovým zameraním sociálnej práce je nielen jednotlivec, ale najmä skupina, komunita a sociálne prejavy, ktoré sa ich týkajú. Ide o subjekt, ktorý je definovaný spoločným znakom

odvodeným od sociálneho znevýhodnenia, t.j. od znaku, ktorý ho posúva do polohy závislosti na iných osobách alebo na štátnych opatreniach. Celkový počet obyvateľov komunity má trvale narastajúcu tendenciu. Veková štruktúra, ktorá je súčasnosti relatívne stabilizovaná má vzhľadom k vysokému rastu indexu starnutia a indexu ekonomickej závislosti jednoznačnú tendenciu ďalšieho a trvalého nárastu poproduktívnej kategórie populácie v komunite, čo je vo väzbe na ďalšie skutočnosti významným faktorom a indikátorom pre plánovanie sociálnych služieb pri ktorých je nevyhnutné venovať vzrastajúcu pozornosť práve tejto vekovej kategórii, nakoľko starnutie nie je možné žiadnym spôsobom zastaviť.

Z dostupných demografických údajov na základe štatistického predpokladu sme vypočítali počet občanov, ktorí budú potrebovať istú formu sociálnej pomoci, prípadne sociálnych služieb. Použili sme pri tom orientačné údaje, ktoré vymedzujú potrebu sociálnych služieb vo vzťahu k veku, miere závislosti na pomoc pri sebaobsluže a zdravotného postihnutia.

Sociálne znevýhodnené skupiny v našej obci môžeme rozdeliť na:

- a) seniori
- b) nezamestnaní
- c) deti a mládež
- d) zamestnanci s nízkym vzdelaním
- e) uchádzači o zamestnanie so zdravotným postihnutím
- f) občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.

Obec sa v rámci svojich možností snaží kompenzovať určité sociálne znevýhodnenie:

SENIORI

Služby určené seniorom sú poskytované občanom, ktorí dosiahli vek rozhodný pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácii vyžadujúcej podporu komunity, je možné charakterizovať túto skupinu týmito spoločnými prejavmi:

- predlžovanie individuálneho aj priemerného veku
- nárast miery chorobnosti a tým aj závislosti na sociálnej pomoci
- vdovstvo – skôr, či neskôr strata životného partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny
- stále existujúci využiteľný potenciál jedincov k aktivitám vo svoj prospech aj v prospech komunity

Z hľadiska početnosti ide i jedinou sociálnu kategóriu populácie, ktorá má trvale a prirodzene vzostupnú tendenciu svojho rastu premietajúcu nárastu v porovnaní k pomeru k ostatným kategóriám populácie komunity.

Občania nad 60 rokov tvoria vyše 12,27 % z celkového počtu obyvateľov, to znamená, že tvoria skupinu odkázanú alebo perspektívne odkázanú na sociálne služby.

V obci pracuje Klub dôchodcov, ktorý materiálne – technicky podporuje, ako aj stravovanie dôchodcov. To sú minimálne štandardy vybavenosti obce pre seniorov.

Opatrovateľská služba

Opatrovateľská služba je starostlivosť v domácom prostredí, zatiaľ je to jediná forma terénnych sociálnych služieb v komunite obce pre kategóriu seniorov, Obsah a rozsah ich poskytovania je prevažne zameraný na samotnú a limitovane chápanú opatrovateľskú službu poskytovanú len v časovo úzko vymedzenom rozsahu, ktorý dovoľuje vykonávať len vlastné úkony pomoci a ošetrovateľských činností. Celodenné poskytovanie opatrovateľskej služby sa zatiaľ neposkytuje. Pritom vzrastá počet občanov, ktorí by potrebovali opatrovateľské služby, ale v inom rozsahu a sortimente.

NEZAMESTNANÍ a ZAMESTNANCI S NÍZSKYM VZDELANÍM

V spolupráci s ÚPSVaR Senec obec organizuje verejnoprospešné práce alebo menšie obecné služby. V rámci tejto činnosti podporuje udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce.

DETI A MLÁDEŽ

Obec v rámci svojich finančných možností prevádzkuje materskú školu, základnú školu I. stupňa. Pre športové vyžitie detí najmä v čase osobného voľna slúži areál futbalového ihriska. V obci pracuje aj skautská organizácia, ktorá spája viacero detí.

ZDRAVOTNE POSTIHNUTÍ

Skupina občanov, ktorej sociálne problémy vznikajú ako následok ich zdravotného postihnutia, ktoré buď vrodené alebo získané úrazom, či chorobou počas ontogenézy.

1.4. Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb

Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia ako aj veľkosťou obce. Zameranie a koncentrácia zariadení sociálnej infraštruktúry je priamo spojená s potrebou racionalizovať dostupnosť k nej, stanoviť ich optimálnu kapacitu vo vzťahu k dopytu. Zmenou spoločensko - ekonomického systému došlo k prerozdeleniu zdrojov a financovanie sociálnej infraštruktúry medzi štátnu správu, miestnu a regionálnu samosprávu a súkromný sektor.

Obec participuje do budúcnosti na zabezpečovaní stravovania a výdaja stravy, najmä z radov dôchodcov.

Obec poskytuje najmä tieto sociálne služby:

- funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok
- oslavy jubilujúcich starších občanov
- stretnutia dôchodcov
- pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....).

1.5. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb

Obec Hrubý Šúpr v budúcnosti nepočíta s nárastom počtu obyvateľov najmä v kategórii predproduktívneho a produktívneho veku, je potrebné počítať aj s celoslovenskou tendenciou starnutia populácie a čoraz väčšími požiadavkami na sociálne služby najmä pre občanov v poproduktívnom veku.

Základné sociálne služby pre potreby obyvateľov obce sú zabezpečené v obci prostredníctvom neziskovej organizácie Ružová záhrada, alebo sú zabezpečené v dostupných zariadeniach. Blízko obce sa nachádzajú sociálne zariadenia Dom seniorov centrum oddychu n.o v Senci. Veková štruktúra obyvateľstva nám ukazuje demografický problém blízkej budúcnosti – prestarnutie obyvateľstva a tým súvisiaci sociálny problém. Podľa prieskumu potrieb a požiadaviek s ohľadom na budúce potreby by bolo vhodné sa orientovať na:

1. rozšírenie formy sociálnych služieb podľa konkrétnych požiadaviek na zabezpečenie:
 - a, poskytovanie sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia,
 - b, nepriaznivého zdravotného stavu,
 - c, dovŕšenia dôchodkového veku,
 - d, zariadenie opatrovateľskej služby - terénnej sociálnej služby
 - e, jedáleň pre dôchodcov
 - f, rozšírenie činnosti klubu dôchodcov a klub pre mládež
2. vybudovanie cyklotrasy – zabezpečenie aktívneho športového vyžitia starších občanov najmä s ohľadom na ich bezpečný presun medzi susednými obcami
3. rekonštrukcia centra obce so zameraním na vybudovanie relaxačnej a oddychovej zóny – parková zeleň, lavičky, detské ihrisko, verejné osvetlenie
4. dobrovoľné rekonštrukčné práce podporou dotácií a grantov na verejných priestranstvách pred obydliami spoločensky neprispôsobivých obyvateľov v rámci komunit osôb odkázaných na pomoc, aby sa u nich vytvoril pocit zodpovednosti a potreba začlenenia sa do spoločenského života v obci
5. dobudovanie športového areálu – aktivita pre mládež vo voľnom čase

1.6. SWOT analýza v sociálnej oblasti

Silné stránky:

- právo na poskytnutie sociálnych služieb je zaručené rovnako všetkým občanom
- záujem komunity obce a jej oficiálnych zložiek o rozvoj sociálnej oblasti
- vlastná legislatívna činnosť samosprávnych orgánov umožňujúca úpravu niektorých oblastí sociálnych služieb podľa špecifických potrieb a podmienok komunity
- kľud vidieckeho prostredia
- školské zariadenia – pedagogický dozor

Slabé stránky:

- nedostatočne zabezpečená kontinuita sociálnej a zdravotnej starostlivosti pri dlhodobej odkázanosti na pomoc inej osoby
- nedostatočne zabezpečená bezbariérovosť v obci
- nepostačujúci počet kvalifikovaných zamestnancov z obce, ktorí zabezpečujú poskytovanie sociálnych služieb
- migrácia kvalifikovanej pracovnej sily za prácou
- nepriaznivý demografický vývoj
- nedostatok finančných prostriedkov na rozširovanie rozsahu a druhu sociálnych služieb
- absencia terénnej sociálnej práce

- migrácia mladej generácie
- vysoký index starnutia obyvateľstva

Príležitosti:

- zvyšovanie zodpovednosti obce za riešenie lokálnych problémov
- cielenie opatrení podľa miestnych potrieb
- rozvoj svojpomocného riešenia miestnych problémov
- rozširovanie spolupráce samosprávy a regionálnych združení obcí
- práca s verejnosťou za účelom zvyšovania zodpovednosti a aktívnej účasti pri riešení životných situácií
- podpora a rozvoj dobrovoľníctva
- organizácia spoločenských akcií
- podpora mladého obyvateľstva zhrozenia:
 - z dôvodu zvyšovania nákladovosti služieb riziko zvyšovania úhrad a riziko znižovania kvality
 - možný odliv kvalifikovaných odborníkov zo sociálnej sféry do iných odvetví
 - nefunkčnosť systému sociálnych služieb z dôvodu nedostatočného realizovania kompetencií
 - nárast počtu sociálnych kategórií občanov vyžadujúcich sociálne služby
 - nedostatok finančných prostriedkov na samosprávnej úrovni na výkon kompetencií obce, v tom aj na zabezpečenie sociálnych služieb.
 - postoje a predsudky zo strany zamestnávateľov pri poskytovaní pracovných príležitostí znevýhodneným sociálnym skupinám komunity
 - nízke príjmy seniorov im neumožnia platiť za služby

2. Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb

2.1. Rozvoj ambulantných a pobytových sociálnych služieb

Národné priority rozvoja sociálnych služieb sa orientujú na tieto základné oblasti:

- a) podpora zotrvaní klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb
- b) rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s denným a týždenným pobytom
- c) vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Obec Hrubý Šúr sa snaží naplňovať tieto priority nasledovne:

- zabezpečuje najmä podporu opatrovateľskej služby u občanov, ktorí sú na tento druh sociálnej služby odkázaní so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí
- v prípade potreby pomoc pri zabezpečení poskytovania sociálnej služby v blízkosti obce –
- aktivitami podporiť spoločensky neprispôsobivých obyvateľov na začlenenie do spoločenského života v obci a vytvoriť u nich pocit zodpovednosti k spoločenským hodnotám
- detské ihriská

2.2. Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb obce Hrubý Šúr úzko participuje na

PHSR obce Hrubý Šúr (2015-2022).

Čiastkovým cieľom je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie spoločenského života v obci. Nakoľko finančné možnosti obce v súčasnom programovom rozpočte sú ohrozené je potrebné túto požiadavku zahrnúť do programového rozpočtu na roky 2016 – 2018 (podľa komunitného plánu na roky 2016 - 2018). Určite nie je v možnostiach obce realizovať tento zámer len z vlastných zdrojov. Zámerom môže byť vypracovaný projekt s využitím viac zdrojového financovania.

2.3. Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Významnú úlohu v procese komunitného plánovania zohrávajú najmä miestni obyvatelia. Od nich sa očakáva, že vyjadria svoje požiadavky vo sfére poskytovania sociálnych služieb, a teda aj komunitného plánovania. Tento plán budú priebežne monitorovať, zodpovedne posudzovať a vytvárať aj jeho finančné zabezpečenie.

Účasť na komunitnom plánovaní:

- písomné návrhy občanov – preberá poverený pracovník za sociálnu oblasť
- ústne návrhy občanov – na obecnom úrade sa vyhotoví úradný záznam o predložení návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom
- účasť obyvateľov obce na verejnom zhromaždení.

Komunitný plán možno meniť:

- ak sa zmenia priority
- získanie finančných prostriedkov na konkrétne potreby
- nové návrhy na poskytovanie sociálnych služieb.

Časový horizont vyhodnocovania komunitného plánu:

Obecné zastupiteľstvo obce Hrubý Šúr minimálne 1x ročne prerokuje Správu o sociálnej situácii v obci a podľa zistených skutočností bude aplikovať zistené požiadavky a návrhy do komunitného plánu obce.

Záver

Sociálna služba je činnosť poskytovaná ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii, podpora pri sociálnom začleňovaní a ochrane pred sociálnym vylúčením s cieľom umožniť im zapojenie do bežného života v spoločnosti. Práve komunitné plánovanie by malo dať odpoveď na otázky: „Koľko a aké služby je potrebné v danej komunite vytvoriť, ako majú byť lokalizované, aké ľudské a finančné zdroje máme k dispozícii?“. Určite je prínosom prístup štátu, že vytvára legislatívny rámec na presun kompetencií v danej oblasti. No zároveň je potrebné upozorniť na nedostatočné finančné krytie daného zámeru zo strany štátu. Obec preto musí využívať aj iné zdroje financovania.

Je na samospráve, ako zabezpečí svoje poslanie vytvoriť pre občanov miesto pre dôstojný a plnohodnotný život.

Hrubý Šúr jún 2016

Dokument bol prerokovaný a schválený na Obecnom zastupiteľstve v Hrubom Šúri dňa 06.06.2016. uznesením č. 52/2016.

Ing. Ladislav Gujber
starosta obce